

Referat despre teza de doctorat *Securitatea energetică și managementul resurselor la începutul secolului XXI. România în context european actual* a domnului Lucian - Nicolae Bode

Studiul relațiilor internaționale și studiile de securitate din România nu pun în prim plan problema energiei, a securității energetice. Acest aspect este comun și felului în care problema energiei nu se află în atenția cercetătorilor din domeniile mai sus menționate nici în alte țări. Cu toate acestea, problema energiei este fundamentală pentru înțelegerea dinamicii relațiilor internaționale actuale. În prezent, fără a înțelege problema energiei, este foarte greu a înțelege problema raporturilor dintre diversele state care caută să-și asigurea securitatea energetică.

Este meritul domnului Lucian - Nicolae Bode de a aduce în atenția comunității științifice din România problema energiei în această teză de doctorat. Desigur, cercetări ale energiei și securității energetice au mai fost întreprinse în România până în acest moment dar la nivelul unor articole sau *policy papers*. Teza domnului Bode este o primă încercare de a aduce în prim plan problema energiei ca obiect de studiu care merită a fi cercetat în profunzime.

Autorul prezintă în prima parte a lucrării câteva perspective teoretice legate de securitatea energetică, prezentând pe larg ce înseamnă cei 4A (*availability, affordability, accessibility, acceptability*), cei 5 S (*supply, sufficiency, surety, survivability, sustainability*) și cei 4 R (*review, reduce, replace, restrict*) (p. 28 și urm.). Personal, prefer definiția securității energetice oferită de Agenția Internațională pentru Energie : “*disponibilitatea neîntreruptă a surselor de energie la un preț convenabil*”. Lucrarea are în vedere aceste aspecte și din acest motiv consider că există o deplină adecvare între definiția oferită mai sus și felul cum este abordată problematica energiei.

Securitatea energetică este un un concept dinamic, ce a evoluat în ultimele decenii. La început, în anii 1970 era vorba doar de resursele de petrol ale unei țări. Treptat, sfera surselor de energie s-a diversificat, iar în prezent se consideră că securitatea energetică este asigurată atunci când oferta de energie este *sustainable* (durabilă) și *resilient* (flexibilă). Aceasta este și perspectiva autorului care folosește cele două dimensiuni ale securității energetice într-un mod adecvat.

Autorul își îndreaptă atenția și asupra gestionării resurselor, din perspectiva dezvoltării durabile, analizând relația dintre managementul resurselor și dezvoltarea durabilă, fiind prezentată pe larg abordarea integrate a gestionării resurselor (INRM), așa cum rezultă din literatura de specialitate (p. 79 și urm.).

Un capitol substanțial al tezei este cel în care autorul tratează conceptul de securitate energetică la nivelul Uniunii Europene. Energia nu este, deocamdată, o politică comună a UE dar există numeroase preocupări în a crea instrumentele necesare în acest sens. Actele normative, documentele programatice, strategiile legate de securitatea energetică sunt din ce în ce mai numeroase la nivelul UE. Autorul prezintă o panoramă deosebit de utilă a acestor instrumente în capitolul III al tezei, mai ales a Strategiei Europene de Securitate Energetică din 2014.

Un capitol foarte bine redactat se referă la dependența de resurse și implicațiile geopolitice, precum și perspectiva NATO asupra securității energetice, precum și cea a Federației Ruse. Lipsește din acest capitol o prezentare a ceea ce în literatura de specialitate este cunoscut sub denumirea "*eastification of energy security*", translatarea către Est (strâmtoarea Ormuz, China) din direcția Vest (Europa) a problemei energetice, în condițiile în care asigurarea securității energetice a Chinei generează provocări fără precedent, atât pentru statele din zona Golfului dar și pentru actori internaționali precum Uniunea Europeană, SUA, Federația Rusă.

Capitolul cel mai consistent al tezei se referă la securitatea energetică a României. Autorul prezintă pe larg instrumentele normative, politicile în domeniu, fiind preocupat totodată să ofere soluții noi, bazate pe evoluția pieței naționale și internaționale, existența unor riscuri și amenințări, etc. Concluzia lucrării este strâns legată de concluzia acestui capitol: România nu are deocamdată o strategie energetică modernă, adaptată nevoilor acestui sector și în egală măsură cetățenilor, iar politicile în domeniul energiei trebuie structurate pe “interesele României ca lider în regiune și aplicarea politicilor/standardelor europene în materie” (p. 196).

Teza *Securitatea energetică și managementul resurselor la începutul secolului XXI. România în context european actual* îndeplinește toate condițiile pentru ca autorului său, domnul Lucian - Nicolae Bode, să i se confere titlul de doctor în relații internaționale și studii europene.